

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра загальноправових дисциплін

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

з навчальної дисципліни «КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА
ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА»

спеціальність 262 Правоохоронна діяльність
для здобувачів вищої освіти 1 курсу юридичного факультету,
що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Дніпро – 2016

Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Конституційне право» для здобувачів вищої освіти 2 курсу юридичного факультету, спеціальності 262 Правоохоронна діяльність / Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. - 16 с.

РОЗРОБНИКИ:

Наливайко Л. Р., завідувач кафедри загальноправових дисциплін юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Розглянуто на засіданні кафедри загальноправових дисциплін
05 липня 2016 року, протокол № 23

Завідувач кафедри загальноправових дисциплін юридичного факультету
ДДУВС

_____ (Л.Р. Наливайко)
(підпис) (ініціали та прізвище)

« ___ » ____ 2016 року

© Наливайко Л.Р., 2016 рік
© ДДУВС, 2016 рік

Завдання для самостійної роботи

ТЕМА 1. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ, СОЦІАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ, ЮРИДИЧНА ПРИРОДА І СИСТЕМА ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Теми рефератів:

1. Система гарантій конституційних прав і свобод.
2. Організаційно-правові та нормативно-правові гарантії.

Міжнародно-правові гарантії.

Рекомендована література до Теми 1: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.6, 5.14, 5.17, 5.20, 5.22, 5.29, 5.48, 5.54, 5.64, 5.65, 5.66, 5.73, 5.77, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 2. ОСОБИСТІ (ГРОМАДЯНСЬКІ) ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Теми рефератів:

1. Право на повагу до гідності, на свободу та особисту недоторканність: проблеми міжгалузевого правового регулювання.
2. Право на свободу світогляду та віросповідання. Закон України “Про свободу совісті та релігійні організації”.

Рекомендована література до Теми 2: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.6, 5.4, 5.5, 5.7, 5.10, 5.11, 5.12, 5.14, 5.21, 5.23, 5.24, 5.35, 5.40, 5.43, 5.44, 5.46, 5.48, 5.50, 5.51, 5.53, 5.79, 5.80, 5.85, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 3. ПОЛІТИЧНІ ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Теми рефератів:

1. Право на мирні збори, мітинги, походи і демонстрації: проблеми конституційно-правової регламентації.
2. Порядок реалізації та підстави обмеження щодо реалізації цього права.
3. Захист конституційних прав і свобод у Європейському Суді.

Рекомендована література до Теми 3: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.19, 3.20, 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 5.30, 5.31, 5.37, 5.38, 5.58, 5.60, 5.61, 5.62, 5.67, 5.69, 5.70, 5.75, 5.76, 5.78, 5.81, 5.83, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 4. ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Теми рефератів:

1. Право на підприємницьку діяльність: особливості конституційно-правової регламентації. Коло осіб щодо яких підприємницька діяльність обмежується законом.
2. Гарантії здійснення підприємницької діяльності. Антимонопольна політика держави. Права громадян як споживачів (Закон України “Про захист прав споживачів”).
3. Конституційно-правовий зміст права на користування об’єктами державної та комунальної власності.

Рекомендована література до Теми 4: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20, 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.15, 5.2, 5.8, 5.15, 5.41, 5.45, 5.48, 5.57, 5.65, 5.67, 5.72, 5.74, 5.75, 5.76, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНІ ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Теми рефератів:

1. Конституційно-правовий зміст та структура права на соціальний захист.
2. Соціальне забезпечення громадян.

3. Пенсійне забезпечення.

4. Конституційно-правовий зміст пенсійної реформи в Україні. Право на житло: конституційно-правова характеристика.

Рекомендована література до Теми 5: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.1, 4.3, 4.5, 4.10, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 6. КУЛЬТУРНІ (ГУМАНІТАРНІ) ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Теми рефератів:

1. Вища освіта в контексті Болонського процесу.
2. Свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості.
3. Зміст правового захисту інтелектуальної власності громадян, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів.
4. Право на участь у культурному житті та право користуватися культурною спадщиною України.

Рекомендована література до Теми 6: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 4.4, 4.16, 4.19, 5.3, 5.6, 5.5, 5.34, 5.56, 5.68, 5.71, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 7. КОНСТИТУЦІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ТА ГАРАНТІЇ ЇХ ВИКОНАННЯ

Теми рефератів:

1. Конституційний обов'язок не заподіювати шкоди природі та культурній спадщині, відшкодовувати завдані збитки.
2. Конституційно-правовий зміст обов'язку людини і громадянина сплачувати податки і збори.
3. Гарантії виконання конституційних обов'язків людини і громадянина.

Рекомендована література до Теми 7: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.5, 5.1, 5.9, 5.16, 5.25, 5.42, 5.52, 5.65, 5.70, 5.84, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 8. ГАРАНТІЇ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ТА СИСТЕМА ЮРИДИЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ЇХ ЗАХИСТУ

Теми рефератів:

1. Інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
2. Порядок звернення до Уповноваженого за захистом своїх прав.
3. Захист конституційних прав і свобод в судових органах.
4. Роль Конституційного Суду України в процесі реалізації, охорони та захисту прав, свобод і обов'язків закріплених Конституцією України.
5. Форми та порядок звернення громадян України та інших осіб до Конституційного Суду України.
6. Документальне оформлення звернення до Конституційного Суду.

Рекомендована література до Теми 8: [2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.17, 3.18, 3.20 3.21, 3.23, 3.25, 3.26, 3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4.3, 4.2, 4.5, 4.12, 4.14, 4.18, 5.13, 5.18, 5.19, 5.33, 5.34, 5.36, 5.39, 5.47, 5.49, 5.53, 5.82, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

7. Індивідуальні завдання

**ТЕМА 1. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ, СОЦІАЛЬНЕ
ПРИЗНАЧЕННЯ, ЮРИДИЧНА ПРИРОДА І СИСТЕМА ПРАВ ТА
СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ**

Скласти схеми:

1. Принципи конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні.
2. Система конституційних прав і свобод людини і громадянина.

ТЕМА 2. ОСОБИСТІ (ГРОМАДЯНСЬКІ) ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**Скласти схеми:**

1. Право людини на захист своєї гідності і доброго імені.
2. Право на недоторканність житла.

ТЕМА 3. ПОЛІТИЧНІ ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**Скласти схеми:**

1. Право на звернення до органів державної влади та самоврядування.
2. Механізм реалізації права громадян на звернення на міжнародному, загальнонаціональному та регіональному рівні.

ТЕМА 4. ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**Скласти схеми:**

1. Підстави і порядок примусового відчуження об'єктів права приватної власності.
2. Способи захисту права на приватну власність.

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНІ ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**Скласти схеми:**

1. Конституційно-правові способи захисту соціальних прав і свобод.
2. Право на об'єднання в професійні спілки.
3. Право на страйк.

ТЕМА 6. КУЛЬТУРНІ (ГУМАНІТАРНІ) ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Скласти схеми:

1. Культурні (гуманітарні) права осіб, які належать до національних меншин.
2. Право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності: поняття та конституційно-правова регламентація.

ТЕМА 7. КОНСТИТУЦІЙНІ ОBOB'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ТА ГАРАНТІЇ ЇХ ВИКОНАННЯ

Скласти схеми:

1. Спеціальні обов'язки іноземців та осіб без громадянства.
2. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів.

ТЕМА 8. ГАРАНТІЇ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ТА СИСТЕМА ЮРИДИЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ЇХ ЗАХИСТУ

Скласти схеми:

4. Процесуальні строки розгляду справ Уповноваженим.
5. Акти Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

5	Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання
4	Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання
3	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки. Не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі. Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримано.
2	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді.
1	Є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок.
0	Тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи студентів

5	Відображена світоглядна позиція автора, його погляд на сутність проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти громадського
---	--

	життя або особистий досвід
4	Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) при розкритті проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, з обґрунтуваннями, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Власна думка аргументована фактами громадського життя або особистим досвідом
3	Представлено власну точку зору при розкритті проблеми. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти
2	Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована фактами громадського життя або власним досвідом
1	Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без аргументації
0	Проблема не розкрита або дана інформація (факти громадського життя або особистого досвіду) не в контексті завдання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Основні нормативні акти:

1.1 Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141 ; Офіційний вісник України. — 2010. — №72/1 Спеціальний випуск. — С. 15. — Ст. 2598;

1.2. акти міжнародного права:

1.2.1. Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 7 листопада 1997 року (Витяг) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 69-77.

1.2.1 Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

1.2.2 Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 року // Офіційний вісник України. — 2006. — № 50. — Ст. 3381.

1.2.3 Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Офіційний вісник України. — 2008. — № 93.

1.2.4 Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року // Офіційний вісник України. — 1998 р. — № 13.

1.2.5 Конвенція про статус апатридів. Міжнародний договір від 28 вересня 1954 року (Витяг) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 131-139.

1.2.6 Конвенція про статус біженців. Документ ООН від 28 липня 1951 року (Витяг) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 111-120.

1.3. закони:

1.3.1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, 19-20, 21-22. — Ст. 144.

1.3.1 Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 53. — Ст. 799.

1.3.2 Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1990. — № 31. — Ст. 429.

1.3.3 Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 35, 35-36, 37. — Ст. 446

1.3.4 Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1984. — № 51. — Ст. 1122.

1.3.5 Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 18. — Ст. 133.

1.3.6 Конституція (Основний Закон) України. Прийнята Верховною Радою УРСР 20 квітня 1978 року // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1978. — № 18. — Ст. 286.

1.3.7 Конституція України. Проект : ред. від 26 жовтня 1993 року // Голос України. — 1992. — 28 жовтня.

1.3.8 Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25. — Ст. 131.

1.3.9 Лінецький С. В. Конституційне законодавство України (законодавчі акти, коментар, офіційне тлумачення) : збірник нормативних актів / С. В. Лінецький, М. І. Мельник, А. М. Рішелюк. — К. : Атіка, 2000. — 896 с.

1.3.10 Про Автономну Республіку Крим : Закон України від 17 березня 1995 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 11. — Ст. 69.

1.3.11 Про адвокатуру : Закон України від 19 грудня 1992 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 9. — Ст. 62.

1.3.12 Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08 липня 2011 року (зі змінами і допов.) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 354-374.

1.3.13 Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим : Закон України від 10 лютого 1998 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 29. — Ст. 191.

1.3.14 Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів : Закон України від 10 липня 2010 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради. — 2010. — № 35-36. — Ст. 491.

1.3.15 Про вибори народних депутатів України : Закон України від 17 листопада 2011 року // Офіційний вісник України. — 2011. — № 97.

1.3.16 Про вибори Президента України : Закон України від 5 березня 1999 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 14. — Ст. 81.

1.3.17 Про засади державної мовної політики: Закон України від 03 липня 2012 року. — 2012. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

1.3.18 Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року. — 2012. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

1.3.19 Про визначення порядку обчислення скликань Верховної Ради України : Закон України від 1 лютого 2000 року // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 8. — Ст. 52.

1.3.20 Про Вищу раду юстиції : Закон України від 15 січня 1998 року // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 25. — Ст. 146.

1.3.21 Про внесення змін до Закону України “Про вибори Президента України” : Закон України від 18 березня 2004 року // Урядовий кур’єр. — 2004. — № 64.

1.3.22 Про внесення змін до Закону України “Про вибори Президента України” : Закон України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 20-21. — Ст. 291.

1.3.23 Про внесення змін до Конституції України : Закон України від 8 грудня 2004 року // Відомості Верховної Ради. — 2005. — № 2. — Ст. 44.

1.3.24 Про всеукраїнський та місцеві референдуми : Закон України від 3 липня 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 33. — Ст. 443.

1.3.25 Про громадянство України : Закон України від 18 січня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 13. — Ст. 65.

1.3.26 Про Державний Гімн України : Закон України від 6 березня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 24. — Ст. 163.

1.3.27 Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 2. — Ст. 5.

1.3.28 Про Державний реєстр виборців : Закон України від 22 лютого 2007 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2007. — № 20. — Ст. 282.

1.3.29 Про економічну самостійність Української РСР : Закон України від 3 серпня 1990 року // Відомості Верховної Ради України. — 1990. — № 34. — Ст. 499.

1.3.30 Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 8 вересня 2005 року // Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 52. — Ст. 561.

1.3.31 Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим : Закон України від 23 грудня 1998 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 5-6. — Ст. 43.

1.3.32 Про Збройні Сили України : Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 9. — Ст. 108.

1.3.33 Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 47. — Ст. 256.

1.3.34 Про імміграцію : Закон України від 7 червня 2001 року (зі змінами і допов.) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 346-354.

1.3.35 Про інформаційні агентства : Закон України від 28 лютого 1995 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 13. — Ст. 83.

1.3.36 Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 7 жовтня 2010

року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2011. — № 9. — Ст. 58.

1.3.37 Про комітети Верховної Ради України : Закон України від 4 квітня 1995 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 19. — Ст. 134.

1.3.38 Про Конституційний Суд України : Закон України від 16 жовтня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 49. — Ст. 272.

1.3.39 Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 24. — Ст. 170.

1.3.40 Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 20-21. — Ст. 190.

1.3.41 Про молодіжні та дитячі громадські організації : Закон України від 1 грудня 1998 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 1. — Ст. 2.

1.3.42 Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13 грудня 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 12. — Ст. 165.

1.3.43 Про національні меншини в Україні : Закон України від 25 червня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 36. — Ст. 529.

1.3.44 Про об'єднання громадян : Закон України від 16 червня 1992 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 34. — Ст. 504.

1.3.45 Про оборону України : Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 9. — Ст. 106.

1.3.46 Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11 липня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 48. — Ст. 254.

1.3.47 Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 червня 2003 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 39. — Ст. 351.

1.3.48 Про підприємництво : Закон України від 7 лютого 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 14. — Ст. 168.

1.3.49 Про підприємництво : Закон України від 7 лютого 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 14. — Ст. 168.

1.3.50 Про політичні партії в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 23. — Ст. 118.

1.3.51 Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16

березня 2000 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 23. — Ст. 176.

1.3.52 Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 вересня 2011 року // Офіційний вісник України. — 2011. — № 83.

1.3.53 Про правонаступництво України : Закон України від 12 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 46. — Ст. 617.

1.3.54 Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим : Закон України від 2 березня 2000 року // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 21. — Ст. 158.

1.3.55 Про Президента Української РСР : Закон УРСР від 5 липня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 33. — Ст. 446.

1.3.56 Про проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 38. — Ст. 502.

1.3.57 Про прокуратуру : Закон України від 5 листопада 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 53. — Ст. 793.

1.3.58 Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 45. — Ст. 397.

1.3.59 Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування : Закон України від 15 липня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 38. — Ст. 249.

1.3.60 Про Рахункову палату : Закон України від 11 липня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 43. — Ст. 212.

1.3.61 Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон України від 11 грудня 2003 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 15. — Ст. 232.

1.3.62 Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України від 23 квітня 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 25. — Ст. 283.

1.3.63 Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 червня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 33. — Ст. 175.

1.3.64 Про статус депутатів місцевих рад : Закон України від 11 липня 2002 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 40. — Ст. 290.

1.3.65 Про статус народного депутата України : Закон України від 17 листопада 1992 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 3. — Ст. 17.

1.3.66 Про столицю України місто-герой Київ : Закон України від 15 січня 1999 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. —

1999. — № 11. — Ст. 79.

1.3.67 Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 липня 2010 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2010. — № 41-42, № 43, № 44-45. — Ст. 141.

1.3.68 Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21 грудня 1993 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 10. — Ст. 43.

1.3.69 Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 грудня 1997 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 20. — Ст. 99.

1.3.70 Про Центральну виборчу комісію : Закон України від 30 червня 2004 року // (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 36. — Ст. 448.

1.3.71 Регламент Верховної Ради України від 10 лютого 2010 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2010. — № 14-17. — Ст. 133.

1.3.72 Регламент Конституційного Суду України від 5 березня 1997 року (зі змінами і допов.) // Офіційний вісник України. — 1997. — № 20. — С. 87.

1.3.73 Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40-44. — Ст. 356.

1.4. підзаконні акти:

1.4.1. Питання Адміністрації Президента України : Указ Президента України від 18 березня 2010 року // Офіційний вісник України. — 2010. — № 21.

1.4.1 Положення про державну реєстрацію статутів територіальних громад. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 193-195.

1.4.2 Положення про Координаційну раду з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України. Затверджено рішенням Координаційної Ради при Голові Верховної Ради України від 19 листопада 1998 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 157-159.

1.4.3 Про Воєнну доктрину України : Указ Президента України від 24 травня 2005 року (зі змінами і допов.) // Офіційний вісник України. — 2004. — № 30.

1.4.4 Про День місцевого самоврядування : Указ Президента України від 25 листопада 2000 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 145.

1.4.5 Про Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню України : Указ Президента України від 24 червня 2010 року // Офіційний вісник України. — 2010. — № 49.

1.4.6 Про державні символи України : Постанова Верховної Ради

України від 3 вересня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 45. — Ст. 241.

1.4.7 Про державну підтримку розвитку місцевого самоврядування в Україні : Указ Президента України від 30 серпня 2001 року (зі змінами і допов.) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 86-87.

1.4.8 Про забезпечення, обслуговування та охорону Президента України : Постанова Верховної Ради України від 4 січня 1992 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 1999. — № 8. — С. 86.

1.4.9 Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР : Закон УРСР від 5 липня 1991 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 33. — Ст. 445.

1.4.10 Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України : Указ Президента України від 15 листопада 2006 року (зі змінами і допов.) // Офіційний вісник України. — 2006. — № 47.

1.4.11 Про Положення про Раду з питань розвідки : Указ Президента України від 11 березня 1999 року // Офіційний Вісник України. — 1999. — № 10.

1.4.12 Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21 січня 1994 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 18. — Ст. 101.

1.4.13 Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23 вересня 1997 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 49. — Ст. 299.

1.4.14 Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента від 10 червня 1997 року (зі змінами і допов.) // Урядовий кур'єр. — 1997. — № 107-108.

1.4.15 Про проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 38. — Ст. 502.

1.4.16 Про систему центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 15 грудня 1999 року (зі змінами і допов.) // Офіційний Вісник України. — 1999. — № 50.

1.4.17 Про склад Кабінету Міністрів України : Указ Президента України від 15 грудня 1999 року (зі змінами і допов.) // Урядовий кур'єр. — 1999. — № 237.

1.4.18 Про щорічні послання Президента України до Верховної Ради України : Указ Президента України від 9 квітня 1997 року // Урядовий кур'єр. — 1997. — № 69.

1.4.19 Програма державної підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні. Затверджено Указом Президента України від 30

серпня 2001 року // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2002. — № 10 : Місцеве самоврядування в Україні. — С. 88-94.

1.5 постанови, інші рішення, роз'яснення судів (Конституційного, Верховного тощо):

1.5.1. Висновок Конституційного Суду України від 4 липня 2001 року у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності проекту Закону України “Про внесення змін до Конституції України” вимогам статей 157 і 158 Конституції України (справа про внесення змін до статті 81 Конституції України) // Вісник Конституційного Суду України. — 2001. — № 4.

1.5.2 Рішення Конституційного Суду України від 11 квітня 2000 року у справі за конституційним поданням Генеральної прокуратури щодо офіційного тлумачення, положень статті 86 Конституції України та статей 12, 19 Закону України “Про статус народного депутата України” // Право України. — 2000. — № 6. — С. 123.

1.5.3 Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року у справі за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 50 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі, в навчальних закладах України // Право України. — 2000. — № 1. — С. 140.

1.5.4 Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року у справі за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови) // Юридический вестник. — 2000. — № 1. — С. 27.

Підручники:

2.1. Антонов В. О. Конституційне право України. Академічний курс : підручник: у 2 т. / В. О. Антонов, О. В. Батанов, Н. В. Воротіна, Н. П. Гаєва, Н. К. Ісаєва. — К. : Юрид. думка, 2008. — Т. 2. — 800 с.

2.2 Баглай М. В. Малая энциклопедия конституционного права / М. В. Баглай, В. А. Туманов. — М. : Бек, 1998. — 505 с.

2.3 Байрачна Л. К. Конституційне право України : підручник / Л. К. Байрачна, Ю. Г. Барабаш, Ф. В. Веніславський, В. І. Кичун, В. П. Колісник. — Х. : Право, 2008. — 416 с.

2.4 Колодій А. М. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні : підручник / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. — К. : Правова єдність, 2008. — 175 с.

2.5 Конституционное (государственное) право : справочник / под ред. В. И. Лафитского. — М. : Юристъ, 1995. — 191 с.

2.6 Конституційне право України / за ред. В. Я. Тація, В. Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики. — К. : Український центр правничих студій, 1999. — 376 с.

2.7 Конституційне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. К. Байрачна, В. С. Журавський, В. П. Колісник, О. Г. Кушніренко, С. Ю. Лукаш ; Ред.: Ю. М. Тодика ; В. С. Журавський. — К. : Видавн. Дім “Ін Юре”, 2002. — 542 с.

2.8 Конституційне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. — Х. : Право, 2008. — 416 с.

2.9 Конституційне право України : підручник / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за заг. ред. В. Ф. Погорілка. — К. : Наукова думка ; Прецедент, 2006. — 344 с.

2.10 Конституційне право України : підручник / за ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. — К. : Ін Юре, 2002. — 544 с.

2.11 Конституційне право України : темат. слов. / Ред. : В. В. Галуцько. — Херсон : Херсон. міськ. друк., 2010. — 132 с.

2.12 Конституційне право України. Академічний курс : підруч. для вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — К. : Юридична думка, 2008. — Т. 2. — 800 с.

2.13 Конституційне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. — К. : Юридична думка, 2006. — Т. 1. — 544 с.

2.14 Конституційно-правові засади становлення української державності / В. Я. Тацій, Ю. М. Тодика, О. Г. Данильян та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Тодики. — Х. : Право, 2003. — 328 с.

2.15 Мармазов В. Є. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції / В. Є. Мармазов, І. С. Піляєв. — К. : Юридична книга, 2000. — 472 с.

2.16 Муніципальне право України : підручник / кол. авт. ; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 592 с.

2.17 Муніципальне право України : підручник / О. В. Батанов ; від ред. М. О. Баймуратов. — Х. : Одиссей, 2008. — 528 с.

2.18 Мучник А. Г. Комментарий к Конституции Украины / А. Г. Мучник. — 2-е изд., испр. и доп. — К. : Парламентское издательство, 2003. — Кн. 1. — 400 с.

2.19 Скрипнюк О. В. Конституційне право України: академ. курс : підруч. для студ. ВНЗ / О. В. Скрипнюк. — К. : Ін Юре, 2010. — 669 с.

2.20 Фрицький О. Ф. Конституційне право України : підручник / О. Ф. Фрицький. — 3-е вид., переробл. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 512 с.

2.21 Чушенко В. І. Конституційне право України : підручник / В. І. Чушенко, І. Я. Заяць. — 2-ге вид., доповн. і переробл. — К. : Ін Юре, 2009. — 547 с.

2.22 Шляхтун П. П. Конституційне право України : підручник / П. П.

Шляхтун. — К. : Освіта України ; КНТ, 2008. — 592 с.

3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

3.1. Балакірева Р. С. Конституційне право України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. С. Балакірева. — К. : Центр навч. літ-ри, 2003. — 209 с.

3.1 Бараннік Р. В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України : навч. посіб. / Р. В. Бараннік. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К. : КНТ, 2011. — 352 с.

3.2 Бисага Ю. М. Конституційне право України : навч. посіб. / Ю. М. Бисага, Ю. Ю. Бисага, Д. М. Белов, І. В. Решетар, М. М. Палінчак, О. Я. Рогач. — Ужгород : Ліра, 2007. — 370 с.

3.3 Галай В. О. Практичне право: права пацієнтів (Інтерактивний курс медичного права) : навч. посіб. / В. О. Галай, С. К. Гречанюк, І. Я. Сенюта та ін. — К. : КНТ, 2009. — 220 с.

3.4 Гарчева Л. П. Конституционное право Украины : учеб. пособие / Л. П. Гарчева, А. Н. Ярмаш. — Симферополь : Доля, 2000. — 336 с.

3.5 Годованець В. Ф. Конституційне право України : навч. посіб. / В. Ф. Годованець. — К. : МАУП, 2005. — 360 с.

3.6 Загоруй І. С. Конституционное право Украины : словарь терминов / И. С. Загоруй. — Луганск : Рио ЛИВД МВД Украины, 1999. — 207 с.

3.7 Задорожня Г. В. Конституційне право України : навч. посіб. / Г. В. Задорожня. — К., 2009. — 128 с.

3.8 Колодій А. М. Права людини і громадянина в Україні : навч. посіб. / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. — К. : Юрінком Інтер, 2003. — 366 с.

3.9 Конституція незалежної України : навч. посіб. / за ред. В. Ф. Погорілка, Ю. С. Шемшученка — К. : Ін-т держави та права ім. В. М. Корецького НАН України, спілка юристів України, 2000. — 428 с.

3.10 Конституція України : наук.-практ. коментар / В. Б. Авер'янов, О. В. Батанов, Ю. В. Баулін та ін. ; ред. кол. В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Ю. М. Грошевой та ін. — Х. : Право ; К. : Ін Юре, 2003. — 808 с.

3.11 Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посіб. / В. В. Кравченко. — 6-е вид. випр. та допов. — К. : Атіка, 2007. — 592 с.

3.12 Кравченко В. В. Муніципальне право України : навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. — К. : Атіка, 2003. — 672 с.

3.13 Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посіб. для дистанц. навчання / В. В. Кравченко. — К. : Відкритий міжнар. ун-т розв. людини "Україна", 2004. — 528 с.

3.14 Кравченко В. В. Конституційне право України у визначеннях та схемах : навч. посіб. / В. В. Кравченко. — К. : Атіка, 2002. — 191 с.

3.15 Крегул Ю. І. Конституційне право України : навч. посіб. / Ю. І.

Крегул, В. І. Орленко, В. В. Ладиченко, М. І. Зубок, В. А. Погарченко. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. — 418 с.

3.16 Лазор О. Д. Місцеве самоврядування. Вітчизняний та зарубіжний досвід : навч. посіб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. — 2-е вид., допов. і переробл. — К. : Дакор, 2004. — 560 с.

3.17 Лазор О. Д. Служба в органах місцевого самоврядування: наук.-практ. коментар : навч. посіб. (Публічна служба) / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. — К. : Дакор, КНТ, 2005. — 368 с.

3.18 Лазор Л. І. Конституційне право України : словник-довідник / Л. І. Лазор, В. П. Михайлюк, С. Ф. Рашидов, В. А. Дроговоз. — Луганськ : Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2008. — 215 с.

3.19 Наливайко Л. Р. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права (Explanatory Terminological Dictionary on Constitutional law) / Л. Р. Наливайко, М. В. Беляєва. — 2-е вид. допов. — Запоріжжя : Дніпровський металург, 2010. — 304 с.

3.20 Організація судової влади : навч. посіб. / за ред. І. Є. Марочкина, Н. В. Сібільової. — Х. : Нац. юрид. акад. України, 2009. — 184 с.

3.21 Ортинський В. Л. Управління в органах виконавчої влади України : навч. посіб. / В. Л. Ортинський, З. Р. Кісіль, М. В. Ковалів. — К. : Центр учбової літератури, 2008. — 296 с.

3.22 Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін : навч. посіб. / О. В. Філонов, В. М. Субботін, В. В. Пашутін, І. Я. Тодоров. — К. : Знання, 2006. — 215 с.

3.23 Парламентское право России : учеб. пособие / под ред. Т. Я. Хабриевой. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Юристъ, 2003. — 655 с.

3.24 Погорілко В. Ф. Референдне право України : навч. посіб. / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. — К. : Ліра-К, 2006. — 366 с.

3.25 Правова система України : історія, стан та перспективи : у 5 т. / за заг. ред. Ю. П. Битяка. — Х. : Право, 2008. — Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення — 576 с.

3.26 Проблеми теорії права і конституціоналізму у працях М. В. Цвіка / упоряд. : О. В. Петришин, С. В. Шевчук, О. Р. Дашковська та ін. ; відп. за вип. О. В. Петришин. — Х. : Право, 2010. — 272 с.

3.27 Протидія насильству і захист порушених прав громадян : наук.-практ. посіб. / А. О. Галай, В. О. Галай, Л. Г. Грицишина та ін. ; за ред. А. О. Галай і Л. Г. Грицишиної. — К. : Атіка, 2008. — 176 с.

3.28 Рабінович П. М. Права людини і громадянина : навч. посіб. / П. М. Рабінович, М. І. Хавронюк. — К. : Атіка, 2004. — 464 с.

3.29 Рудик П. А. Конституційна реформа в Україні: проблеми та перспективи / П. А. Рудик. — К. : Атіка, 2006. — 256 с.

3.30 Румянцев О. Г. Юридический энциклопедический словарь / О. Г. Румянцев, В. Н. Додонов. — М. : ИНФРА М, 1997. — 384 с.

3.31 Свирский Б. М. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине / Б. М. Свирский. — Х. : Эспада, 2001. — 487 с.

- 3.32 Серьогін В. О. Конституційне право України : навч. посіб. / В. О. Серьогін. — Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2010. — 368 с.
- 3.33 Совгиря О. В. Конституційне право України : навч. посіб. / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 632 с.
- 3.34 Тодика Ю. М. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні / Ю. М. Тодика, О. Ю. Тодика. — К. : Ін Юре, 2004. — 368 с.
- 3.35 Тодика Ю. М. Конституція України — Основний Закон держави і суспільства : навч. посіб. / Ю. М. Тодика. — Х. : Факт, 2001. — 328 с.
- 3.36 Энциклопедический юридический словарь / [Додонов В. Н. и др.]. — 2-е. изд. — М. : ИНФРА-М, 1999. — 367, [1] с.
- 3.37 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 1 : А-Г. — 672 с.
- 3.38 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1999. — Т. 2 : Д-Й. — 744 с.
- 3.39 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2001. — Т. 3 : К-М. — 792 с.
- 3.40 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 4 : Н-П. — 720 с.
- 3.41 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 5 : П-С. — 736 с.
- 3.42 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 6 : Т-Я. — 768 с.

4. Монографії та інші наукові видання:

- 4.1. Бредіхіна В. Л. Конституційні засади права громадян на безпечне навколишнє середовище : монографія / В. Л. Бредіхіна. — Х. : Вид. ФО-П Вапнярчук Н. М., 2008. — 168 с.
- 4.1 Дерещ В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини : монографія / В. А. Дерещ. — К. : Юрид. думка, 2007. — 180 с.
- 4.2 Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи : монографія / за ред. Ю. С. Шемшученка. — К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. — 656 с.
- 4.3 Заворотченко Т. М. Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини й громадянина в Україні : монографія / Т. М. Заворотченко. — Д. : Дніпропетр. нац. ун-т, 2007. — 255 с.
- 4.4 Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики : монографія / Ю. В. Делія ; Ред.: В. Ф. Погорілко. — Донецьк : Донец. юрид. ін-т МВС при Донец. нац. ун-ті, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. — 277 с.

- 4.5 Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства : монографія / П. М. Любченко. — Х.: Одісей, 2006. — 352 с.
- 4.6 Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретико-правова модель : монографія / Л. Р. Наливайко. — Х. : Право, 2009. — 600 с.
- 4.7 Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні : монографія / А. Ю. Олійник. — К. : Алтера ; КНТ ; Центр навч. л-ри, 2008. — 472 с.
- 4.8 Органи державної влади України : монографія / за ред. В. Ф. Погорілка. — К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2002. — 592 с.
- 4.9 Органи самоорганізації населення: проблеми і шляхи рішення : монографія / Л. В. Беззубко, Д. В. Кольцова. — Донецьк : Норд-Прес, 2006. — 122 с.
- 4.10 Проблеми модернізації політичних систем сучасності : монографія / М. І. Панов (кер. авт. кол.), Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін. ; за заг. ред. Л. М. Герасіної, О. Г. Данильяна. — Х. : Право, 2008. — 320 с.
- 4.11 Тодика Ю. М. Основи конституційного ладу України : монографія / Ю. М. Тодика. — Х. : Факт, 2000. — 176 с.

5. Інші джерела:

- 5.1 Nalivayko L. R. Performance problems of the Ukrainian state in social sphere / L. R. Nalivayko // *European Journal Of Natural History (London)*. — 2006. — № 5. — P. 85-86.
- 5.2 Авакьян С. А. Государственно-правовая ответственность / С. А. Авакьян // *Советское государство и право*. — 1975. — № 10. — С. 16-25.
- 5.3 Авдеенкова М. П. Конституционно-правовые санкции и конституционно-правовая ответственность / М. П. Авдеенкова // *Государство и право*. — 2005. — № 7. — С. 85-89.
- 5.4 Авер'янов В. Б. “Подвійний” центр виконавчої влади: особливості взаємовідносин глави держави і уряду в Україні / В. Б. Авер'янов // *Бюлетень Міністерства юстиції України*. — 2010. — № 4-5. — С. 21-32.
- 5.5 Авер'янов В. Б. Закон про Кабінет Міністрів України у світлі Конституції України / В. Б. Авер'янов // *Часопис Київського університету права*. — 2007. — № 2. — С. 3-8.
- 5.6 Авер'янов В. Державне управління та виконавча влада: зміст і співвідношення / В. Авер'янов // *Вісник Державної служби України*. — 2004. — № 1. — С. 13-16.
- 5.7 Авер'янов В. Організація виконавчої влади потребує реформування / В. Авер'янов, В. Дерезь, А. Пухтецька // *Право України*. — 2009. — № 12. — С. 39-46.

- 5.8 Авер'янов В. Організація виконавчої влади: необхідність усунення внутрішніх суперечностей / В. Авер'янов // Право України. — 2009. — № 5. — С. 30-34.
- 5.9 Авер'янов В. Принцип верховенства права у сфері виконавчої влади: питання теорії та практика реалізації / В. Авер'янов // Право України. — 2010. — № 3. — С. 72-74.
- 5.10 Авер'янов В. Принцип верховенства права у сфері виконавчої влади: питання теорії та практика реалізації / В. Авер'янов // Право України. — 2010. — № 3. — С. 72-75.
- 5.11 Авер'янов В. Уряд у механізмі поділу влади: недосконалість вітчизняної конституційної моделі / В. Авер'янов // Право України. — 2005. — № 4. — С. 10-16.
- 5.12 Авер'янов В. Центральні органи виконавчої влади України: концептуальний підхід до класифікації в контексті адміністративної реформи в Україні / В. Авер'янов // Вісник Академії правових наук України. — 1999. — № 1. — С. 42-50.
- 5.13 Аврамова О. Право народу на протест / О. Аврамова // Юридична Україна. — 2010. — №12 (96). — С. 11-16.
- 5.14 Аврамова О. Четверте покоління прав людини: постановка проблеми / О. Аврамова, О. Жидкова // Право України. — 2010. — № 2. — С. 101-104.
- 5.15 Агапанов А. Ответственность региональной власти / А. Агапанов // Власть. — 2000. — № 4. — С. 12-16.
- 5.16 Агафонов С. Історичний розвиток інституту глави держави в Україні / С. Агафонов // Право України. — 2001. — № 7. — С. 102-104.
- 5.17 Агафонов С. Правовий статус Президента України / С. Агафонов // Право України. — 2000. — № 9. — С. 24-26.
- 5.18 Агафонов С. Проблеми регулювання принципів правової держави в Україні та шляхи їх вирішення / С. Агафонов // Юридичний журнал. — 2006. — № 1. — С. 71-73.
- 5.19 Акуленко В. Народ для виборів влади чи вибори влади для народу / В. Акуленко // Нова політика. — 1998. — № 1. — С. 14-19.
- 5.20 Алексєєв В. М. Власність територіальних громад в Україні: шляхи розвитку : монографія / В. М. Алексєєв. — Чернівці : Технодрук, 2007. — 335 с.
- 5.21 Альонкін О. Правове забезпечення економічних гарантій права людини на свободу світогляду і віросповідання / О. Альонкін // Право України. — 2010. — № 1. — С. 92-95.
- 5.22 Андрейцев В. Право екологічної безпеки: проблеми формування об'єктного складу / В. Андрейцев // Право України. — 2001. — № 10. — С. 9-12.
- 5.23 Андреевський В. В. Зовнішня і внутрішня організація адвокатури / В. В. Андреевський // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 130-135.

5.24 Андріанов К. До питання про юрисдикцію Європейського суду з прав людини / К. Андріанов // Право України. — 2000. — № 8. — С. 46-47.

5.25 Анісімова М. Право на свободу та особисту недоторканність: відповідність українського законодавства євростандартам / М. Анісімова // Право України. — 1999. — № 2. — С. 26-29.

5.26 Антонович М. Законодавство України та зарубіжних країн щодо статусу державної мови (порівняльний аспект) / М. Антонович // Право України. — 1999. — № 6. — С. 73-74.

5.27 Антонович М. Конвенція про захист прав людини і основних свобод у судах Європейських держав та перспективи її застосування в Україні / М. Антонович // Право України. — 2000. — № 8. — С. 42-46.

5.28 Антонович М. Міжнародна система захисту прав людини: крізь призму України / М. Антонович // Право України. — 2007. — № 3. — С. 37-41.

5.29 Армаш Н. О. Загальна характеристика відповідальності сільського, селищного та міського голів / Н. О. Армаш // Вісник Запорізького юридичного інституту. — 2004. — № 7. — С. 7-16.

5.30 Астафичев П. А. Соціально-правова природа народного представництва / П. А. Астафичев // Государство и право. — 2000. — № 11. — С. 29-37.

5.31 Бабенко К. А. Конституційно-правовий вимір реалізації принципу поділу державної влади / Бабенко К. А. // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 7 (105). — С. 19-27.

5.32 Бабенко К. Конституційне регулювання участі громадян у процесі реалізації парламентом контрольної функції: питання теорії і практики / К. Бабенко // Юридична Україна. — 2009. — № 6. — С. 40-45.

5.33 Бабенко К. Конституційні підвалини генезису парламентаризму в Україні в контексті запровадження політичної реформи / К. Бабенко // Юридична Україна. — 2007. — № 4. — С. 38-45.

5.34 Бабенко К. Конституційно-правове регулювання і розвиток виборчого права України / К. Бабенко // Юридична Україна. — 2009. — № 8. — С. 41-46.

5.35 Бабенко К. Політична реформа в контексті демократизації системи державної влади: конституційні аспекти / К. Бабенко // Юридична Україна. — 2007. — № 3. — С. 26-33.

5.36 Бабенко К. Проблема забезпечення цілісності державної влади в контексті розвитку системи конституційно-правового регулювання в Україні / К. Бабенко // Юридична Україна. — 2009. — № 7. — С. 22-27.

5.37 Бабін Б. Проблема національних квот у виборчому праві України / Б. Бабін // Вісник Центральної виборчої комісії. — 2005. — № 2. — С. 58-64.

5.38 Баєва Л. Статут територіальної громади як засіб реалізації конституційного права громадян на участь у місцевому самоврядуванні / Л. Баєва // Підприємництво, господарство і право. — 2010. — № 4. — С. 11-14.

5.39 Баймуратов М. Нормативно-правовой договор как источник конституционного права Украины / М. Баймуратов, С. Резниченко // Юридический вестник. — 1998. — № 1. — С. 88-91.

5.40 Бакірова І. О. Офіційне тлумачення Конституції та законів України як одна із форм забезпечення судового захисту прав людини і громадянина Конституційним Судом України / І. О. Бакірова // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 4-5. — С. 52-63.

5.41 Бакуменко В. Аналіз та оцінювання стану адміністративного реформування в Україні / В. Бакуменко та ін. // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. — 2004. — № 4. — С. 5-19.

5.42 Балюк Г. Правові аспекти понять ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки / Г. Балюк // Право України. — 1999. — № 12. — С. 62-66.

5.43 Бандурка О. Конституційна реформа. Логіка затребуваності / О. Бандурка // Віче. — 2004. — № 6. — С. 3-7.

5.44 Барабаш Ю. Г. Двадцять років незалежного поступу: втома від демократії чи утвердження нового конституційного проекту / Ю. Г. Барабаш // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 1. — С. 5-13.

5.45 Барабаш Ю. Преюдиціальність рішень Конституційного Суду України: проблемні питання теорії та практики / Ю. Барабаш // Право України. — 2010. — № 6. — С. 45-49.

5.46 Барабаш Ю. Установча влада Українського народу як конституційний феномен / Ю. Барабаш // Право України. — 2009. — № 11. — С. 73-77.

5.47 Барбашова Н. Правове забезпечення екологічної безпеки: роль масштабного фактора / Н. Барбашова // Право України. — 1999. — № 3. — С. 47-49.

5.48 Барбашова Н. Різноманітні “фактори” екологічної безпеки / Н. Барбашова // Право України. — 2000. — № 12. — С. 107-108.

5.49 Барский В. Конституционно-процессуальная форма / В. Барский // Юридический вестник. — 2000. — № 2. — С. 129-132.

5.50 Барский В. Правовая природа судебного конституционного контроля в Украине / В. Барский // Юридический вестник. — 1998. — № 1. — С. 48-51.

5.51 Барчук В. Б. Вдосконалення форм і методів діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини / В. Б. Барчук // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2004. — № 5. — С. 102-112.

5.52 Барчук В. Роль і місце Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в юридичному механізмі закріплення прав людини / В. Барчук // Підприємництво, господарство і право. — 2010. — № 10. — С. 134-137.

5.53 Баршиц И. Ответственность власти / И. Баршиц // Власть. — 2000. — № 1. — С. 8-16.

5.54 Батанов О. В. Акти місцевого самоврядування як джерела конституційного права України: поняття та правова природа / О. В. Батанов // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1. — С. 52-59.

5.55 Батанов О. В. Місцеве самоврядування в політичній системі України: історія, проблеми, перспективи / О. В. Батанов // Часопис Київського інституту права. — 2004. — № 1. — С. 34-43.

5.56 Батанов О. В. Муніципальна влада та актуальні проблеми формування наукових основ місцевого самоврядування в Україні / О. В. Батанов // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. — 2006. — № 3. — С. 26-33.

5.57 Батанов О. В. Муніципальна влада у контексті класичного світового муніципалізму: критичний аналіз сучасних теорій / О. В. Батанов // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 3. — С. 39-51.

5.58 Батанов О. В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні : монографія / О. В. Батанов. — К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. — 260 с.

5.59 Батанов О. Концептуальні аспекти реформи конституційної моделі місцевого самоврядування в Україні / О. Батанов // Право України. — 2009. — № 12. — С. 117-125.

5.60 Батанов О. Концептуальні засади співвідношення функцій територіальних громад з функціями державної виконавчої влади / О. Батанов // Право України. — 1999. — № 5. — С. 25-29.

5.61 Батанов О. Функції територіальних громад як специфічних суб'єктів конституційного права / О. Батанов // Право України. — 1998. — № 8. — С. 21-24.

5.62 Батанова Н. М. Співвідношення конституційно-правової відповідальності та політичної відповідальності / Н. М. Батанова // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 3. — С. 24-30.

5.63 Бачун О. Розгляд судами справ за скаргами громадян / О. Бачун // Право України. — 2001. — № 4. — С. 44-47.

5.64 Башимов М. Институт омбудсмена в странах СНГ и Балтии / М. Башимов // Государство и право. — 2004. — № 5. — С. 63-73.

5.65 Баштанник В. Регламентация захисту прав людини у системі права Європейського Союзу: організаційно-правовий аспект / В. Баштанник // Право України. — 2006. — № 9. — С. 59-60.

5.66 Бебик В. Культура депутатської діяльності / В. Бебик // Право України. — 1992. — № 8. — С. 13-15.

5.67 Бевзенко В. Місцеве самоврядування в адміністративному судочинстві України: питання теорії та практики / В. Бевзенко // Юридична Україна. — 2009. — № 9. — С. 14-18.

5.68 Безбабіна О. Конституційне право людини та громадянина на підприємницьку діяльність / О. Безбабіна // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 95-99.

5.69 Безбабіна О. Поняття та класифікація гарантій реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність / О. Безбабіна // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 91-95.

5.70 Безсмертний Р. Адміністративно-територіальна реформа – реформа для людини / Р. Безсмертний // Місто. — 2005. — № 3-4. — С. 60-69.

5.71 Бейкун А. Позитивна тенденція розвитку категорії “система” як елемента структурно-функціональної побудови органів державного управління / А. Бейкун // Право України. — 2001. — № 12. — С. 51-56.

5.72 Белобров Б. Стратегія українського державотворення: соціальні пріоритети / Б. Белобров // Людина і політика. — 2000. — № 1. — С. 4-8.

5.73 Белов Д. Роль глави держави в механізмі здійснення державної влади / Д. Белов // Юридична Україна. — 2005. — № 5. — С. 11-16.

5.74 Беляєва М. В. Класифікація функцій Української держави / М. В. Беляєва // Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ : зб. наук. праць. — 2004. — № 4 (18). — С. 127-134.

5.75 Беляєва М. В. Регламентация політичної функції держави в конституційному законодавстві України / М. В. Беляєва // Вісник Запорізького юридичного інституту. — 2005. — № 3. — С. 21-28.

5.76 Берг О. В. О применимости принципа деления властей в местном самоуправлении / О. В. Берг // Право и политика. — 2001. — № 1. — С. 143.

5.77 Березко В. Э. Местное самоуправление в государстве / В. Э. Березко, Б. Н. Чичерин // Право и политика. — 2001. — № 4. — С. 128-132.

5.78 Белкіна Ю. Роль Президента України в забезпеченні культурних прав громадян / Ю. Белкіна // Право України. — 2009. — № 12. — С. 161-167.

5.79 Бистрик Г. Поняття правових форм діяльності держави: теоретико-методологічні аспекти аналізу / Г. Бистрик // Юридична Україна. — 2009. — № 11-12. — С. 142-149.

5.80 Битяк Ю. Виконавча влада в Україні / Ю. Битяк, О. Святоцький // Право України. — 2009. — № 12. — С. 30-38.

5.81 Битяк Ю. Конституційно-правові засади становлення та розвитку державної служби в Україні / Ю. Битяк // Вісник Академії правових наук України. — 1998. — № 2. — С. 75-79.

5.82 Битяк Ю. Проблеми нормативно-правового регулювання оцінки діяльності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування / Ю. Битяк // Вісник Академії правових наук України. — 2005. — № 4 (43). — С. 116-120.

5.83 Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади : монографія / Ю. П. Битяк. — Х. : Право, 2005. — 303 с.

5.84 Білик П. Поняття та правова сутність управлінської категорії “регіон” / П. Білик // Право України. — 2001. — № 11. — С. 32-35.

5.85 Білозьоров Є., Бортник С. Правові гарантії забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні / Є. Білозьоров, С. Бортник // Юридична Україна. — 2011. — №3 (99). — С. 4-10.

5.86 Білоскурська О. В. Актуальні питання механізму забезпечення виконання конституційного обов'язку додержуватися Конституції України та законів України / О. В. Білоскурська // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 3. — С. 78-82.

5.87 Білоскурська О. Питання типології конституційних обов'язків людини і громадянина / О. Білоскурська // Юридична Україна. — 2010. — №9 (93). — С. 21-24.

5.88 Білоус А.О. Муніципальне право як складова частина конституційного права України / А. О. Білоус, С. П. Гребенко // Вісник законодавства України. — 2001. — № 22. — С. 47-48.

5.89 Богатир В. В. Пошук Концепції побудови держави в сучасній Україні / В. В. Богатир // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2009. — № 12 (98). — С. 29-38.

5.90 Богатир В. В. Пошук Концепції побудови держави в сучасній Україні / В. В. Богатир // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2009. — № 12 (98). — С. 29-38.

5.91 Богатир В. В. Сутність форми державного устрою як соціально-правового явища / В. В. Богатир // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2010. — № 3 (101). — С. 12-18.

5.92 Богашева Н. Еволюція виборчої системи в Україні / Н. Богашева, Ю. Ключевський // Вісник Центральної виборчої комісії. — 2005. — № 1. — С. 42-50.

5.93 Богашева Н. Об'єднання громадян у контексті свободи об'єднання / Н. Богашева / Право України. — 2011. — № 6. — С. 122-126.

5.94 Богашов О. Електоральна гілка влади як потенційний напрям розвитку системи виборчих комісій України / О. Богашов // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 110-114.

5.95 Богданова Н. А. К новой концепции преподавания конституционного права / Н. А. Богданова // Государство и право. — 1994. — № 7. — С. 17-19.

5.96 Богданович В. Оборонна достатність держави (умови для обґрунтування достатнього рівня) / В. Богданович, В. Троцько, М. Цибуленко // Військо України. — 1997. — № 3-4. — С. 6-7.

5.97 Богданович В. Ю. Роль та місце воєнно-політичної моделі держави у розробленні та здійсненні політики, забезпечення її воєнної безпеки / В. Ю. Богданович // Наука і оборона. — 1999. — № 1. — С. 34-37.

5.98 Богословська Ж. Судові органи в системі реалізації конституційного права людини та громадянина на соціальний захист в Україні / Ж. Богословська // Підприємництво, господарство і право. — 2010. — № 5. — С. 106-110.

5.99 Божко В. М. Аналіз дотримання законодавцем принципів, проголошених ним у вітчизняному законодавстві / В. М. Божко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 4. — С. 35-43.

5.100 Болотіна Н. Право людини на соціальне забезпечення України: проблеми теорії і понять / Н. Болотіна // Право України. — 2000. — № 4. — С. 35-43.

5.101 Болотіна Н. Право соціального забезпечення України: системно-структурний аналіз / Н. Болотіна // Право України. — 2001. — № 5. — С. 24-29.

5.102 Бондарчук І. В. Право на свободу об'єднання в Україні: конституційно-правове регулювання і міжнародно-правові стандарти / І. В. Бондарчук // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2009. — № 12 (98). — С. 89-97.

5.103 Бондарчук І. Легалізація об'єднань громадян як конституційно-правове поняття / І. Бондарчук // Юридична Україна. — 2009. — № 7. — С. 28-32.

5.104 Бондарчук І. Особливості конституційно-правової відповідальності громадських організацій та політичних партій в Україні / І. Бондарчук // Юридична Україна. — 2009. — № 10. — С. 28-33.

5.105 Борденюк В. Депутатська недоторканість як гарантія діяльності представницького органу державної влади : конституційно-правові аспекти / В. Борденюк // Юридична Україна. — 2011. — №3 (99). — С. 22-27.

5.106 Борденюк В. Державний механізм держави як система органів державної влади та органів місцевого самоврядування та фактори його цілісності / В. Борденюк // Юридична Україна. — 2005. — № 5. — С. 11-15.

5.107 Борденюк В. Децентралізація державної влади і місцевого самоврядування: поняття, суть та форми (види) / В. Борденюк // Право України. — 2005. — № 1. — С. 21-25.

5.108 Борденюк В. Деякі аспекти системного підходу до співвідношення механізму (апарату) держави та місцевого самоврядування / В. Борденюк // Юридична Україна. — 2005. — № 2. — С. 4-7.

5.109 Борденюк В. Деякі аспекти співвідношення місцевого самоврядування, держави і громадянського суспільства в Україні / В. Борденюк // Право України. — 2001. — № 12. — С. 24-27.

5.110 Борденюк В. Деякі аспекти співвідношення системи органів виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування / В. Борденюк // Юридична Україна. — 2005. — № 5. — С. 16-18.

5.111 Борденюк В. Деякі проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування у містах з районним поділом / В. Борденюк // Право України. — 2001. — № 2. — С. 53-56.

5.112 Борденюк В. Методологічні основи співвідношення методів державного управління та методів здійснення місцевого самоврядування (правові аспекти) / В. Борденюк // Вісник Академії правових наук України. — 2010. — № 4 (63). — С. 68-79.

5.113 Борденюк В. Місцеве самоврядування як форма децентралізації державної влади: конституційно-правові аспекти / В. Борденюк // Вісник

національної Академії державного управління при Президентові України. — 2004. — № 3. — С. 420-431.

5.114 В. Борденюк // Юридична Україна. — 2004. — № 11. — С. 8-20.

5.115 Борова Ю. Особливості конституційно-правового статусу суддів: проблеми теорії та практики / Ю. Борова // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 8. — С. 25-29.

5.116 Бородін І. Права та свободи громадян, їх класифікація, гарантії реалізації / І. Бородін // Право України. — 2001. — № 12. — С. 32-34.

5.117 Бородін І. Судова влада у теорії поділу влад / І. Бородін // Право України. — 2002. — № 10-11.

5.118 Бородін І. Функціональні обов'язки прав прокуратури у сфері забезпечення прав людини і громадянина (загальний нагляд, представництво інтересів громадян) / І. Бородін // Право України. — 2000. — № 7. — С. 46-48.

5.119 Бородін М. Конституційне право громадянина на звернення до суду за захистом своїх прав / М. Бородін // Право України. — 2000. — № 8. — С. 65-66.

5.120 Бочарова Н. Право на результати творчої діяльності в системі сучасних прав людини і громадянина / Н. Бочарова // Юридична Україна. — 2006. — № 3. — С. 8-12.

5.121 Братель О. Поняття та зміст доктрини інформаційної безпеки / О. Братель // Право України. — 2006. — № 5. — С. 36-41.

5.122 Бульба О. До питання поділу влади в Україні: пошук оптимальних варіантів / О. Бульба // Право України. — 2003. — № 4. — С. 8-12.

5.123 Бульба О. Європейська інтеграція України та питання реалізації принципу розподілу влад / О. Бульба // Право України. — 2004. — № 12. — С. 8-12.

5.124 Бульба О. Законодавча влада як один з елементів принципу розподілу влади / О. Бульба // Право України. — 2002. — № 6. — С. 113-117.

5.125 Буроменський М. Європейський кодекс свободи та демократії / М. Буроменський // Право України. — 2010. — № 10. — С. 89-93.

5.126 Буткевич В. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда / В. Буткевич // Право України. — 2010. — № 2. — С. 44-48.

5.127 Буша Н. Місце правового звичаю серед форм (джерел) права України / Н. Буша // Юридична Україна. — 2011. — № 11. — С. 23-27.

5.128 Бушанський В. Гільйотина для України / В. Бушанський // Урок української. — 2006. — № 3-4. — С. 9-11.

5.129 Бушанський В. Чи потрібна країні федералізація? / В. Бушанський // Віче. — 2006. — № 2. — С. 42-44.

6. Інтернет-ресурси:

6.1 <http://www.president.gov.ua/> - Офіційний сайт Президента України;

- 6.2 <http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України;
- 6.3 <http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету міністрів України;
- 6.4 <http://vkksu.gov.ua/> – Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- 6.5 <http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України";
- 6.6 <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm> – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України;
- 6.7 <http://www.scourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Верховного Суду України;
- 6.8 <http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України;
- 6.9 <http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України;
- 6.10 <http://www.cvk.ukrpack.net/> – Офіційний сайт Центральної виборчої комісії.